

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра хімії середовища та хімічної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Методична діяльність учителя хімії, екології та
природознавства**

Освітня програма «Середня освіта (хімія)»

Спеціальність 014«Середня освіта (за предметними спеціальностями)»

Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри хімії середовища
та хімічної освіти

Протокол № ___ від “_” ___ 20__ р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу (зразок)
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методична діяльність учителя хімії, екології та природознавства
Освітня програма	Середня освіта (хімія)
Спеціалізація (за наявності)	014.06 Середня освіта (хімія)
Спеціальність	014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Галузь знань	01 Освіта/ Педагогіка
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	обов'язкова
Курс / семестр	4/ VII
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета: формуванні компетенцій майбутніх учителів з теорії та практики організації професійно-педагогічної діяльності в ЗЗСО на засадах професійно-особистісного, методичного та морально-етичного становлення фахівця в умовах інноваційного освітнього простору.

Завдання:

- ознайомити з базовими теоретичними поняттями курсу, систематизувати зміст основних категорій;
- вчити розробляти навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в ЗЗСО, апробувати навчальну літературу, методичні розробки тощо;
- розвивати у майбутніх педагогів уявлення про педагогічну діяльність у школі як цілеспрямоване рефлексивне керівництво діяльністю учнів, усвідомлення себе суб'єктом цієї діяльності;
- формувати у студентів гуманну позицію у розумінні мети й завдань власної педагогічної практичної діяльності;
- опанувати механізми використання особистісного потенціалу для вирішення педагогічних завдань навчання і виховання;
- вчити оволодівати елементами педагогічної техніки керування собою і взаємодією;
- усвідомлювати засоби і напрями професійного самовдосконалення;
- розвивати у майбутніх педагогів здатність до аналітичного осмислення педагогічної дійсності, навчання їх творчим підходам до визначення педагогічних дій у нестандартних ситуаціях, уміння приймати найбільш вдалі рішення у відповідності до педагогічних закономірностей та принципів навчання і виховання;
- сприяти розвитку морально-етичних категорій: обов'язку,

відповідальності і честі як основам професійно-особистісного становлення педагога;

- сприяти підвищенню рівня готовності до професійної діяльності в умовах залучення дітей з особливими освітніми потребами до інклюзивного навчання учнів в ЗЗСО.

Компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, у процесі виявлення та оцінки педагогічних проблеми, вироблення рішень щодо їх усунення.

ЗК2. Здатність до самостійного вивчення нових методів і форм роботи та використання новітніх педагогічних технологій у практичній діяльності, здійснення моніторингу власної педагогічної діяльності, підвищення професійної майстерності.

ЗК11. Готовність до самостійного навчання і самовдосконалення упродовж життя.

ФК 7. Уміння здійснювати добір методів і засобів навчання хімії, екології та природознавства, спрямованих на розвиток здібностей учнів з урахуванням їх індивідуальних та вікових особливостей, міжособистісних взаємин школярів у групі та класі, усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань, розвитку їх позитивної самооцінки. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами.

ФК 8. Здатність здійснювати інтеграцію змісту, форм і методів навчання хімії, екології та природознавства для формування в учнів наукової картини світу.

ФК 11. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології, у тому числі й інформаційно-цифрові, та створювати нові електронні ресурси для забезпечення високої якості навчально-виховного процесу.

Програмні результати навчання

ПРН 3. Уміння ставити мету конкретної методичної або навчально-пізнавальної діяльності (дії) при підготовці і проведенні уроків, виховних заходів з хімії, екології та природознавства.

ПРН 7. Уміння організовувати співпрацю учнів, контролювати й об'єктивно оцінювати їхні навчальні досягнення; підбирати та створювати контрольні теоретичні запитання, вправи, розрахункові задачі, експериментальні досліди; розробляти тести для всіх видів контролю, у тому числі дистанційного.

ПРН 11. Уміння аналізувати державні нормативні документи для планування і конструювання основних видів навчальної діяльності учнів, створення рівноправного і справедливого освітнього середовища.

ПРН 12. Здатність до самостійної пізнавальної діяльності з прирощенням знань, умінь і навичок у викладанні хімії, екології та природознавства в школі, у пізнанні природничих наук.

ПРН 16. Уміння здійснювати самостійну роботу для написання та оформлення рукопису наукової, науково-методичної публікації та здатність працювати у групі по виконанню науково-педагогічного дослідження.

ПРН 19. Потреба та вміння вчитися упродовж життя і самостійно вдосконалювати здобуті під час навчання професійні компетентності.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. Основи методичної діяльності вчителя			
1.	Тема 1. Професійно-педагогічна діяльність учителя хімії, екології та природознавства у ЗЗСО. Урок як показник педагогічної майстерності учителя. Навчальні програми. Календарно-тематичне планування. Методичні рекомендації	Ознайомитися з особливостями професійно-педагогічної діяльності вчителя хімії, екології та природознавства у ЗЗСО. Розглянути документацію вчителя, складові НМК навчальної дисципліни. Вчитися аналізувати педагогічні явища, процеси, факти з точки зору педагогічної діяльності в сучасних ЗЗСО	Усний контроль, тести
2.	Тема 2. Особливості організації методичної роботи в ЗЗСО. Нормативно-правові документи. Функції та зміст методичної роботи. Вивчення передового педагогічного досвіду	Ознайомитися з особливостями організації методичної роботи в ЗЗСО, нормативно-правовою документацією. Проаналізувати зміст методичної роботи та її складових; можливості апробації навчальної літератури, методичних розробок	Тести, практичні завдання, ситуаційні справи
3.	Тема 3. Ведення вчителем шкільної документації. Розробка навчально-методичного забезпечення з використанням сучасних наукових психолого-педагогічних досягнень, інноваційних технологій.	Ознайомитися з правилами ведення шкільної документації в паперовому та електронному вигляді (електронний документообіг, електронні журнали тощо). Розробка зразків навчально-методичного забезпечення з використанням сучасних наукових психолого-педагогічних досягнень, інноваційних технологій.	Тести, практичні завдання, ситуаційні справи
4.	Тема 4. Шкільний кабінет хімії. Загальна нормативно-правова база. Документація кабінету. Техніка безпеки та охорона праці.	Ознайомитися з функціями шкільного кабінету хімії, вимогами до оформлення, наповнення, правилами зберігання реактивів та порядком організації навчального процесу в кабінеті хімії.	Тести, практичні завдання, ситуаційні справи, кейси
Змістовий модуль 2 Основи професійної майстерності вчителя-предметника			
5.	Тема 5. Самовиховання як фактор формування педагогічної майстерності учителя	Ознайомитися з факторами формування педагогічної майстерності педагога. Розглянути самовиховання як фактор формування педагогічної майстерності учителя; організацію моніторингових досліджень якості самовдосконалення; методи запобігання педагогічному вигоранню	Тести, практичні завдання, ситуаційні справи, кейси
6.	Тема 6. Конфлікти в освітньому просторі.	Ознайомитися з різновидами конфліктних ситуацій в освітньому просторі та шляхами їх подолання. Правове поле подолання конфліктних ситуацій.	Тести, практичні завдання, ситуаційні справи, кейси

Практичні заняття		5		5		5		5		5		5		5		5		35
Самостійна робота																10		10
Екзамен																	50	50
Всього за тиждень		5		5		5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	10	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

Поточний контроль

Методи поточного контролю:

- Усний контроль;
- Письмовий контроль;
- Комбінований контроль;
- Індивідуальне завдання контроль;
- Командне завдання
- Спостереження як метод контролю;
- Тестовий контроль;
- Ситуаційні вправи, кейси
- Підготовка проєктів

Заохочувальні бали

1. Участь у дискусіях (до 2 балів),
2. Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції за тематикою дисципліни (до 5 балів)
3. Обговорення відповідей та оцінювання робіт інших студентів (до 2 балів)
4. Участь у вебінарі чи прослуховування курсу (курсів) за тематикою дисципліни (до 10 балів)
5. Участь у студентських наукових конкурсах та олімпіадах (до 10 балів)

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютерний клас
Лекції	Мультимедійне обладнання
Практичні заняття	Мультимедійне обладнання, комп'ютери

Література:

Базова

1. Закон України «Про освіту». – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон “Про повну загальну середню освіту”. - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. НАКАЗ МОН "Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів і STEM-лабораторій" Наказ №574 від 29.04.2020 р.
4. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо викладання галузі природознавства (хімії) у ЗЗСО у 2020/2021 навчальному році" Лист МОН України №1/9-430 від 11.08.2020
5. Методичні рекомендації про викладання біології у 2020/2021 навчальному році Лист МОН України №1/9-430 від 11.08.2020. - <https://www.schoollife.org.ua/metodychnirekomendatsiyi-pro->

[vykladannya-biologii-u-2020-2021-navchalnomu-rotsi/](https://www.ippo.if.ua/predmety/khimiya/index.php?r=site/index)

6. Лист Міністерства освіти і науки України «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році»

7. <https://www.ippo.if.ua/predmety/khimiya/index.php?r=site/index>

8. Дистанційні технології в освіті: збірник науково-методичних рекомендації щодо організації виховання, навчання та розвитку учасників освітнього процесу під час карантину / під ред. Ю. О. Бурцевої, Д. В. Малєєва. – Краматорськ : Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2020. – 95 с. – Електрон. аналог друк. вид.

9. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в умовах дистанційного навчання / авторський колектив; за ред. Є. М. Бачинської, О. В. Матушевської. Біла Церква : КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів». 2020. 109 с.

10. Барабаш Ю.Г., Позінкевич Р.О. Психолого-педагогічні основи вибору професії: Навч. посіб. - РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2003.-201 с.

Допоміжна

11. Гузій Н.В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти: Монографія. - К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2004. -243с.

12. Завалевський Ю.І. Сучасний вчитель: вимір часу: Навчально-методичний посібник для вчителів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів. - Київ: Видавничий дім «Букрек», 2008. - 288 с.

13. Професійне становлення майбутнього вчителя: монографічний огляд / за редакцією Л.В. Кондрашової. - Кривий Ріг, 2006. - 327 с.

14. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності: [навч. посіб.] / В. А. Семиченко - К. : Вища школа, 2004. - 335 с.

15. Система роботи з молодими вчителями / упоряд. Ж.Сташко. — К.: Шкільний світ, 2008. - 128 с.

16. Скрипник М. Мистецтво бути педагогом : 36. тренінг.занять / М.Скрипник.- К.: Вид. дім «Шкільний світ» : Вид. Л. Галицина, 2006. -112 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://www.classtime.com/uk>
2. <https://kahoot.it/>
3. <https://learningapps.org/>
4. <https://www.mentimeter.com/>
5. <https://childdevelop.com.ua/>
6. <http://rebus1.com>
7. <https://app.wizer.me>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра хімії середовища та хімічної освіти, вул. Галицька, 201, 718 авд. https://chemeducation.pnu.edu.ua/ ksece@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Мідак Лілія Ярославівна
Контактна інформація викладача	liliiia.midak@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Регулярне відвідування занять під час очної або дистанційної форми навчання, активна участь в обговоренні розглянутих питань.</p> <p>Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у різноманітних науково-комунікативних заходах з предметного профілю.</p> <p>Студент/-ка повинен/-на самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного контролю. Вважається шахрайством копіювання іншого тесту чи чужої роботи, підглядання в роботу інших студентів/-ок, списування, використання мобільного телефону чи Інтернету під час виконання тестових завдань чи написання письмової роботи, використання шпаргалок, дозволяти іншим списувати вашу роботу.</p> <p>Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час використання дистанційних платформ чи онлайн тестування.</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Відпрацювання пропущених занять: опрацювання лекційного матеріалу, виконання індивідуальних завдань.</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>Можливе за наявності поважних причин з дозволу викладача з встановленням нового терміну здачі завдання</p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Під час занять важливі:</p> <ul style="list-style-type: none"> • повага до колег, ввічливість та вихованість, • толерантність до інших та їхнього досвіду, • сприйнятливність та неупередженість, • здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки, • ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів, • підготовленість до заняття. <p>Під час практичних занять обов'язковим є дотримання правил техніки безпеки під час роботи в комп'ютерному класі.</p> <p>Під час занять дозволяється:</p> <ul style="list-style-type: none"> - залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача; - пити воду; - фотографувати слайди презентацій; - брати активну участь у ході заняття. <p>заборонено:</p> <ul style="list-style-type: none"> - їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження); - палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої, інші напої окрім води, а також наркотичні засоби;

	<p>- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;</p> <p>- грати в азартні ігри;</p> <p>- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);</p> <p>- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику.</p>
Додаткові бали	<p>Участь у дискусіях (до 2 балів),</p> <p>Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції за тематикою дисципліни (до 5 балів)</p> <p>Обговорення відповідей та оцінювання робіт інших студентів (до 2 балів)</p> <p>Участь у студентських наукових конкурсах та олімпіадах (до 10 балів)</p>
Неформальна освіта	<p>Участь у конференції чи прослуховування курсів за тематикою дисципліни (до 10 балів)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. II Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція «Педагогічні інновації та їх впровадження (природничі освітні галузь)» (слухач) 2. EdEra: Оцінювання без знецінювання 3. Prometheus: Наука про навчання: Що має знати кожен вчитель? 4. Інші курси за вибором студентів/-ок <p>Зарахування балів здійснюється у відповідності до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)</p>

Викладач _____ Мідак Лілія Ярославівна